

Mezitím jsem propadl také *Trio des cartes*. Především jsem ale objevil konec „*Carmen, ještě čas ti zbývá...*“ Vskutku povedený dramatický moment a jemu podobné nalezneme i v *Tosce*. Zde Bizetovi bezpochyby posloužili jeho libretisti Melhac a Halévy. Tvrdilo se o nich, že jsou poněkud strojení. Je sice pravdou, že jejich jazyk je příliš zastaralý, ale myšlenky mají význam i dnes. A na tomto místě jsou silné i samotné repliky: „*Spas oba nás, má Carmen, ty touho, spáso má... Zachraň nás, Carmen, již láska má tak vroucné vzývá... – Zavraždi mě, anebo pusť mě tam...*“ Za ruchu koridy a fanfár v pozadí přichází neúnosné vítězství soupeře. Libretistům se zde podařilo vykreslit překrásnou scénu, s jejímiž ekvivalenty se můžeme shledat ve scéně Büchnerova *Vojcka*: „*To, co žádáš, nelze dáti! Cizí jest mi lež a lest, nic vůle mé nevyvrátí, vše mezi námi skončeno jest...*“ Dívčin hlas se zprvu pohybuje v nízkých hlubokých tónech a poté zlehka stoupá do výšek, což se zdárně podařilo Marii Callasové, jejíž střídání nízkých a vysokých tónin znělo neobyčejně. V těchto místech je hudba červená a černá, v onom španělském charakteru, v jehož struktuře Bizet záměrně používá i prvky, které ve své podstatě španělské nejsou. „*Ha, již chopte se mne, mne, této ženy vraha! Ach! Carmen! Má Carmen, nad vše drahá!*“ V akordu „druhé Carmen“ neslyšíme pouze jakýsi závěr, k němuž jsme vedeni ze stereotypu a zvyklostí muzikálových zakončení. V posledních menzurách pozorujeme, jestli to tak můžeme nazvat, uzavírací charakter vyššího stupně, závěr, který uzavírá vše, který „uzavírá život ve svém osudu“.

Komentář:

Citace přebírány z překlady Elišky Krásnohorské z roku 1946

významné posuny smyslu P5, P7, P8

zvláště P6 ukazuje, že je třeba ověřovat sdělení jako celek – neznáme-li dokonale ani *Carmen*, ani *Vojcka* (což je normální), musíme ověřovat; platí i pro P8 - není žádný doklad, že by byla řeč o muzikálu (ten ještě neexistoval); „*cadence parfaite*“ je hud. termín, tedy v odborném textu jej nelze vynechat

P7- stačilo by držet se stavby věty

správný postup použití publikovaného č. libreta